

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 13. června 2024

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

PRÉMIE OTTO WICHTERLEHO 2024

Dvě desítky mimořádných mladých vědeckých talentů dnes získávají prestižní ocenění Akademie věd ČR: Prémii Otto Wichterleho pro rok 2024. Slavnostní ceremoniál se uskuteční v sídle Akademie věd ČR ve čtvrtek 13. června 2024, ceny laureátům předá předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová.

Ocenění je určeno perspektivním vědcům a vědkyním, kteří dosahují špičkových výsledků ve svých oborech, jsou nositeli vědeckých titulů (CSc., Dr., Ph.D., DrSc.) a v době podání návrhu nepřesáhli věk 35 let, přičemž se do této doby nezapočítává rodičovská dovolená.

„Talentovaní mladí vědci a vědkyně potřebují na prahu své vědecké kariéry výraznější podporu. Řada z těch, které Akademie věd ocenila Wichterleho prémie před deseti dvanácti lety, dnes stojí na špičce svého oboru. I dnešní laureáti jsou budoucností české vědy,“ říká předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová.

Prémie pro mladé vědecké pracovníky ve svém názvu nese jméno profesora Otto Wichterleho na památku vynikajícího českého chemika světového formátu, jenž se stal po listopadu 1989 prezidentem Československé akademie věd.

Uděluje se od roku 2002 a je spojená s finanční odměnou 330 tisíc korun rozložených do tří let. Dosud ji obdrželo na 520 laureátů a laureátek.

Kontakt pro média: **Markéta Růžicková**

Divize vnějších vztahů AV ČR
ruzickovam@ssc.cas.cz
+420 777 970 812

RNDr. Lenka Kubíčková, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR
e-mail: kubickol@fzu.cz

Lenka Kubíčková z Fyzikálního ústavu AV ČR studuje základní vlastnosti magnetických materiálů, a to jak nanočástic, tak frustrovaných magnetů nebo koordinačních sloučenin s přechodnými kovy. Výsledky bádání v oblasti nanočástic použije k rozvíjení jejich aplikačního potenciálu, např. jako kontrastních látek v medicíně. Částečně se také specializuje na experimentální metody, které využívají atomová jádra jako vysoce citlivé lokální sondy.

foto: archiv

Na projekt, v němž slouží frustrované magnetické látky ke zkapalňování vodíku pomocí magnetokalorického jevu, Lenka Kubíčková získala prestižní grant Marie Skłodowska-Curie Postdoctoral Fellowship s akronymem FRUMALIQ, jenž absolvovala v německé Mohuči.

Za vysokou kvalitu práce mladou vědkyni už během doktorského studia ocenilo Velvyslanectví Francie v Praze Becquerelovou cenou a následně získala i Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

RNDr. Orsolya Molnárová

Fyzikální ústav AV ČR
e-mail: molnarova@fzu.cz

Orsolya Molnárová se zabývá studiem fyziky moderních kovových materiálů; má rozsáhlé teoretické znalosti i experimentální zkušenosti ve fyzikální metalurgii, struktuře pevných látek a elektronové mikroskopii.

foto: René Volfík

V současnosti se zabývá studiem mikrostruktur a mechanických vlastností vzorků připravených intenzivní plastickou deformací či práškovou metalurgií z vybraných slitin a významně se podílí na studiu deformačních procesů v materiálech s tvarovou pamětí.

Orsolya Molnárová vyvinula novou metodu pro experimentální rekonstrukci martenzitických mikrostruktur v zrnech deformované nanokrystalické slitiny NiTi s tvarovou pamětí v transmisním elektronovém mikroskopu. Pomocí rekonstrukcí martenzitických mikrostruktur v plasticky deformovaných vláknech NiTi objevila Orsolya Molnárová se svými kolegy zcela nový mechanismus plastické deformace monoklinického martenzitu v NiTi, který v roce 2023 získal celosvětovou pozornost.

Oceněná vědkyně se významně podílí na výzkumu skupin Materiálů s řízenou mikrostrukturou a Funkčních materiálů a kompozitů ve Fyzikálním ústavu AV ČR.

Ing. Jan Pinc, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR
e-mail: pinc@fzu.cz

Jan Pinc se zabývá biodegradovatelnými kovovými materiály, jejichž základní schopností je postupná degradace v tělním prostředí. Tyto materiály se uplatňují zejména při léčbě komplikovaných zlomenin u dětských pacientů, u nichž by dlouhodobější fixace zlomenin mohla vést k trvalé deformaci kostí.

Při studiu těchto materiálů využívá Jan Pinc mnoho metod, například modelování a následný 3D tisk speciálních cel pro in-vitro testy s cílem minimalizovat testování na zvířatech, nebo modely umělé inteligence pro vyhodnocování dat.

Během svého působení ve Fyzikálním ústavu AV ČR soustavně rozvíjí spolupráci se zahraničními partnery a domácími výrobci kovových implantátů a snaží se o mezioborové propojení znalostí v oblasti implantologie.

Přes svůj relativně nízký věk publikoval množství publikací, které vedly k rozvoji výzkumu rozložitelných implantátů. Rovněž popsal mechanismus degradačního chování slitin na bázi Zn-Mg, který byl zveřejněn v prestižním časopise *Bioactive Materials*.

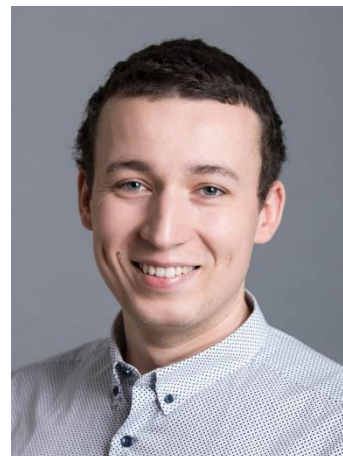

foto: René Volfík

Dr. Shelja Sharma

Ústav fyziky plazmatu AV ČR
e-mail: sharma@ipp.cas.cz

Shelja Sharma z Ústavu fyziky plazmatu AV ČR vyvíjí účinné a nové nanomateriály. Úspěšně je otestovala pro detekci iontů těžkých kovů a pro odstranění nebezpečných chemických látek. Má odborné znalosti v oblasti katalytické syntézy a charakterizace, v oblasti vlastností povrchů materiálů a v pokročilých analytických technikách, které využívají fluorescenční snímací metody.

Indická vědkyně absolvovala stáž v University of Hull (Velká Británie), kde ji uchvátil rozdílný přístup k výzkumu i týmový duch vědecké komunity. Vyučovala také na Chandigarh University (Indie), kde vyhrála cenu nejlepšího začínajícího učitele.

V roce 2022 nastoupila do Ústavu fyziky plazmatu AV ČR a zaměřuje se na posouvání hranic v oblasti chemických věd, k čemuž přispívá svým vlastním inovativním výzkumem. Její motivace pramení z nadšení pro řešení environmentálních problémů prostřednictvím aplikací pokročilých materiálů a katalytických procesů.

Přestože získala doktorský titul teprve před pěti lety, publikovala už 27 prací, které získaly více než tisíc citací, což jsou nadprůměrné kvantifikovatelné výsledky.

foto: archiv

Mgr. Ľubica Vetráková, Ph.D.

Ústav přístrojové techniky AV ČR
e-mail: vetrakova@isibrno.cz

Ľubica Vetráková působí ve skupině Environmentální elektronové mikroskopie v Ústavu přístrojové techniky AV ČR. Environmentální elektronová mikroskopie umožňuje zobrazování vzorků s obsahem vody v jejich přirozeném stavu bez vysušení a pokovení.

Pomocí této techniky vědkyně studuje strukturu ledu, jeho dynamické proměny a vlastnosti v něm zmrzlých nečistot. V hledáčku jejího zájmu jsou témata jako polutanty v ledu, vznik slaných aerosolů nebo ztráta biologické aktivity proteinů a léčiv při mrazení a lyofilizaci. Její práce tak cílí na palčivé problémy dnešního světa zejména v environmentální a farmaceutické oblasti.

Nedávné výsledky jejího výzkumu například dokládají, že hlavním zdrojem slaných aerosolů v polárních oblastech nejsou ledové květy, jak se dlouho předpokládalo, ale navátý lehce slaný sníh. Jeho sublimací při velmi nízkých teplotách vznikají malé částice soli, které mohou být vzneseny do atmosféry, stát se aerosoly a ovlivňovat regionální i globální klima.

foto: archiv

Mgr. Štěpán Timr, Ph.D.

Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR
e-mail: stepan.timr@jh-inst.cas.cz

Štěpán Timr se zabývá počítačovými simulacemi proteinů a dalších biomolekul. Zajímá se o to, jak fungují buněčné metabolické procesy a jak probíhá jejich regulace. Jeho výzkum se pohybuje na rozhraní biologie, chemie, fyziky a informatiky.

V Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR vede skupinu, která se zaměřuje na enzymy glykolytické dráhy, jež má klíčové postavení v metabolických procesech, neboť tvoří výchozí bod pro mnoho dalších pochodů v buňce.

Timrův vědecký tým se nyní snaží propojit detailní popis jednotlivých molekul s celkovým modelem dané metabolické dráhy.

Výzkum Štěpána Timra je novátorský a v kontextu české vědy unikátní, před dvěma lety jej proto podpořila i prémie AV ČR Lumina quaeruntur.

Nadějný vědec úzce spolupracuje s třemi experimentálními skupinami v USA a v Německu. Vyvinul také sadu nástrojů k analýze molekulárních simulací. Mimo jiné popsal, jak se molekulární shlukování projevuje na stabilitě proteinů. Přispěl i ke zkoumání vztahu mezi pohyby proteinů a buněčnou smrtí zapříčiněnou teplem.

foto: ÚFCH JH AV ČR

Ing. Erik Andris, Ph.D.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR
e-mail: erik.andris@uochb.cas.cz

Erik Andris z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR patří podle vedení ústavu k nejvýraznějším vědeckým osobnostem chemie své generace. Kombinuje hluboké znalosti organické chemie se zálibou v teoretické a počítačové chemii. Díky výpočtovému „screeningu“ se mu podařilo předpovědět existenci železičitých komplexů v singletovém spinovém stavu. Následně je potvrdil experimentem, který sám připravil. Navázal tím na svou doktorskou práci, ve které zkoumal právě komplexy železa s důrazem na jejich unikátní spektroskopii. Za tuto práci získal Cenu Zdeňka Hermana.

foto: Luboš Rulíček

Jako nezávislý vědecký pracovník se Erik Andris věnuje nasazení strojového učení při přípravě nových komplexů kovů s aminokyselinovými ligandy.

Erik Andris aktivně spolupracuje s dalšími institucemi a o jeho schopnostech svědčí i to, že u poloviny ze svých odborných článků v prestižních časopisech figuruje jako hlavní nebo korespondenční autor.

Ing. Daniel Bím, Ph.D.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR
e-mail: bim@uochb.cas.cz

Daniel Bím je nadaným a všestranným vědcem kombinujícím experimentální výzkum s pokročilými metodami teoretické chemie.

Již během doktorandského studia se mu podařilo významným způsobem rozšířit chápání reaktivity ve vsudy přítomných reakcích s přenosem atomu vodíku, v nichž odhalil velmi důležitý termodynamický vliv na reakční bariéru. Ten lze dále zobecnit pro řadu příbuzných reakcí a může posloužit například pro rozvoj nových katalyzátorů chemických reakcí.

foto: archiv

Mladý vědec je autorem celé řady inovativních příspěvků zaměřených na předpovědi vlastností komplexů přechodných kovů a reaktivity metaloenzymů.

V posledních letech se věnuje udržitelnosti v chemickém průmyslu, jednak záchytu oxidu uhličitého ze vzduchu z důvodu snižování emisí a negativního dopadu na životní prostředí, jednak fotoredoxní katalýze s využitím komplexů niklu, které mohou v budoucnu nahradit procesy na bázi toxických těžkých kovů, jako je například palladium nebo platina.

RNDr. Jana Škerlová, Ph.D.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR
e-mail: jana.skerlova@uochb.cas.cz

Jana Škerlová začala svou vědeckou dráhu během doktorského studia biochemie v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR (ÚOCHB). Potom strávila dva roky jako postdoktorandka na Stockholmské univerzitě v týmu Pála Stenmarka, který se zaměřuje na výzkum botulotoxinů. Podílela se zde na objasnění struktury nových neurotoxinů a získala zkušenosti s kryoelektronovou mikroskopií, technikou, která má v současné strukturní biologii mimořádný význam.

foto: Jan Škerle

Do ÚOCHB se vrátila a působí ve skupině Pavlína Maloy Řezáčové. Je součástí týmu, který se zabývá detailním pochopením molekulárních mechanismů různých biologických procesů. Jana Škerlová využívá rentgenovou krystalografii a kryoelektronovou mikroskopii ke studiu interakcí proteinů s DNA a RNA nebo s malými molekulami při vývoji léčiv.

Jana Škerlová aktivně publikuje v renomovaných vědeckých časopisech: například článek v *The FEBS Journal*, na němž se podílela se švédskými a americkými kolegy, byl zvolen na titulní stranu a také figuroval ve výběru editora tohoto prestižního periodika.

Mgr. Dmytro Didukh, Ph.D.

Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR
e-mail: dmitrijdedukh@gmail.com

Ne všechna zvířata, obratlovce nevyjímajíc, potřebují k rozmnožování samce. Samičky si vystačí samy, obecně se taková zvířata označují jako asexuální. Dmytro Didukh studuje, jak funguje nepohlavní rozmnožování u různých skupin hybridních obratlovců, jako jsou žáby, ryby a plazi, u nichž se vyskytují jen samičky, které k reprodukci nevyužívají genetický materiál samců.

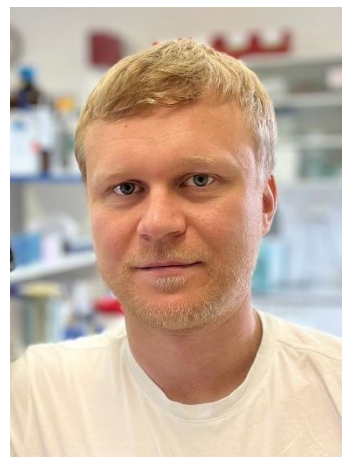

foto: archiv

Zjistil například, že tyto hybridní samičky umí vyladit produkci svých pohlavních buněk tak, aby „vytvářely“ vajíčka se stejným genetickým materiálem, jaký mají jejich matky – víceméně se klonují. Zjistil, že nepříbuzné asexuální skupiny sekavců a gekonů vykazují podobné změny v produkci pohlavních buněk, které jim pomáhají předcházet neplodnosti.

Dmytro Didukh zavedl v Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR nové metody pro studium hybridní meiózy. Zároveň navázal mnoho zahraničních spoluprací a rozšířil síť expertů a expertek, kteří studují různé nepohlavní organismy.

Maria-Cecilia Chiriac, MSc., Ph.D.

Biologické centrum AV ČR
e-mail: cecilia.chiriac@hbu.cas.cz

Maria-Cecilia Chiriac se během studia na univerzitě v Rumunsku soustředila na studium mikrobiální ekologie v extrémních prostředích. V Česku zahájila díky podpoře Akademie věd ČR postdoktorandské studium v Biologickém centru AV ČR.

V současnosti zkoumá nově popsanou fyziologickou skupinu bakterií *Candidatus Patescibacteria* a jejich neobvyklé životní projevy. Tato skupina s redukováným genomem pokrývá zhruba dvacet procent celkové bakteriální diverzity. Organismy se vyznačují minimální metabolickou kapacitou a přežívají většinou parazitováním na jiných prokaryotech. Přesto ale zůstávají neprobádanou skupinou.

Maria-Cecilia Chiriac zkoumá rozmanitost a biosyntetické dráhy těchto bakterií žijících ve sladkovodních jezerech za využití metody hloubkového metagenomického sekvenování. Byla také první, která použila metodu CARD – FISH na environmentálních vzorcích, aby bylo možné tyto mikroby pozorovat v jejich přirozeném prostředí.

foto: archiv

Galina Prokopchuk, MSc., Ph.D.

Biologické centrum AV ČR
e-mail: prokopchuk@paru.cas.cz

Původně vystudovala biofyziku a během doktorátu se nadchla pro různé zobrazovací metody od světelné až po elektronovou mikroskopii, které jí umožnily nahlížet do mikrosvěta. Poté se začala zabývat biologií mořských prvoků, zejména málo zkoumanými diplomemami, jež se hojně vyskytují v planktonu. Nabyté technické i metodologické znalosti jí umožnily získat nebývale komplexní pohled a nové poznatky o těchto prvocích, zejména o jejich ekologii, ultrastruktuře, metabolismu, pohybu a molekulární biologii.

V současné době se zaměřuje na porozumění funkčnosti mořského ekosystému a zkoumá rozmanitost proteinů u prvoků, zejména těch s neznámou funkcí.

K výzkumnému týmu prof. Julia Lukeše se připojila již v květnu 2016, těsně před dokončením doktorského studia na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Studijní stáže absolvovala například na Kalifornské univerzitě v Santa Barboře (USA), Univerzitě v Oxfordu (UK) a Windsorské univerzitě (Kanada).

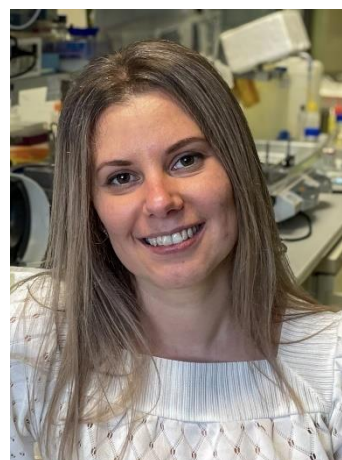

foto: Anzhelika Butenko

Mgr. Tomáš Štětina, Ph.D.

Biologické centrum AV ČR
e-mail: tomas.stetina@entu.cas.cz

Jak se hmyz vyrovnává s chladem, zkoumá Tomáš Štětina z Biologického centra AV ČR. S vědeckou kariérou začal už během bakalářského a magisterského studia. V té době významně přispěl k článku, který publikoval prestižní časopis *PNAS*. Navrhl a realizoval metodu pozorování pomocí termokamery, kterou zkoumal, jak mráz prostupuje do buněk i tkáně v jejich okolí u larev octomilky.

foto: archiv

Během doktorského studia Tomáš Štětina prokázal neobvyklou všestrannost i technickou zdatnost, když implementoval pokročilé metody molekulární fyziologie – transkriptomiky a metabolomiky – pro studium rezistence hmyzu proti nízkým teplotám. Později se mu podařilo prokázat, že jednu z klíčových rolí v odolnosti proti chladu, mrazu a poškozením, které způsobují, hrají mitochondrie.

V současnosti se Tomáš Štětina řadí mezi vědeckou špičku v oboru termální biologie hmyzu. Například ve svých posledních pracích uplatnil originální vhled, jak chlad poškozuje DNA, a zavedl tak nový směr, který se pravděpodobně bude překrývat s obecnou biologií a reakcí zvířecích buněk na environmentální stres.

Mgr. Vojtěch Tláškal, Ph.D.

Biologické centrum AV ČR
e-mail: vojtech.tlaskal@bc.cas.cz

Vojtěch Tláškal se zabývá bakteriemi, které ovlivňují koloběh prvků v životním prostředí. Během doktorského studia zkoumal mikrobiom rozkládajícího se dřeva stromů v evropských lesích. Podařilo se mu popsat mikroorganismy (bakterie a houby), které rozkládají organické sloučeniny ve dřevě na jednodušší látky, a objasnil tak důležité souvislosti o koloběhu uhlíku v lese.

foto: archiv

Prokázal také aktivitu bakterií, které ve dřevě zadržují dusík, a tím obohacují lesní půdu o tento nedostatkový prvek. Jeho práce tak má velký význam pro modelování toků uhlíku a dusíku v přírodních lesích.

Oceněnému vědci se navíc podařilo poodhalit překvapivé cesty evoluce. V půdě totiž objevil nové druhy bakterií, které identifikoval jako volně žijící předky bakterií, jež dnes známe z hmyzích hostitelů, např. mouchy tse-tse nebo nosatců.

V současnosti Vojtěch Tláškal zkoumá aktivitu a rozmanitost metanotrofních a nitrifikačních bakterií, které mohou zásadním způsobem měnit množství skleníkových plynů v atmosféře, a tím ovlivňovat probíhající změnu klimatu.

Mgr. Zuzana Štípková, Ph.D.

CzechGlobe, Ústav výzkumu globální změny AV ČR
e-mail: stipkova.z@czechglobe.cz

Zuzana Štípková působí v Oddělení výzkumu biodiverzity. Zaměřuje se na příčiny druhové rozmanitosti orchidejí, mimo jiné je autorkou podrobné analýzy vývoje biodiverzity pozemních druhů těchto rostlin v tuzemsku za posledních 150 let. Detailně studovala i vliv agrární politiky komunistického období na pokles rozmanitosti těchto druhů orchidejí ve střední a východní Evropě, včetně porovnání s vývojem v západní Evropě.

foto: archiv

Vědkyně se soustředí i na tropické druhy orchidejí v Jižní Americe, především v Kolumbii a Ekvádoru.

Zabývá se také výzkumem budoucích scénářů výskytu vzhledem ke globální změně klimatu a prostředí. Toto bádání je zásadní i proto, že orchideje jsou indikátory biodiverzity pro ostatní ekosystémy.

Dalším oborem vědecké působnosti Zuzany Štípkové je studium růstu populací ve vztahu predátor/kořist, a to především u invazních druhů sluněček. Zde se mimo jiné podílela na vyvrácení široce rozšířeného tvrzení o jednom invazivním druhu sluněček, který měl potlačovat místní druhy; tvrzení bylo ale založeno na chybných statistických analýzách.

Kristýna Bašná, MSc., Ph.D.

Sociologický ústav AV ČR
e-mail: kristyna.basna@soc.cas.cz

Kde bují korupce, jaké má formy a jak se jí bránit – to je cílem výzkumu Kristýny Bašné ze Sociologického ústavu AV ČR. Vědkyně zkoumá korupci (nejen) v české státní správě v mezinárodním měřítku. Její práce tak má značný celospolečenský dopad a data získaná během výzkumu přispívají i k tvorbě legislativních opatření. Spolupracovala například s Ministerstvem spravedlnosti na vytvoření Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023 až 2026. Je také členkou vládních poradních komisí.

foto: archiv

Kristýna Bašná je mezinárodně etablovaná a udržuje dobré vztahy s předními experty v oboru. Získala titul v Oxfordu a nedávno absolvovala vědecké pobyty v Belgii a ve Švýcarsku, kde spolupracuje s tamními vědci na výzkumu korupce v byznysu.

Na badatelské zájmy, mezi něž patří i sociální nerovnosti, vzdělávání a sociální politika, navazuje Kristýna Bašná i jako občanka. Prosazuje větší transparentnost státní správy a účastnila se úspěšného soudního případu k transparentnosti institucí (žaloba na Kancelář prezidenta republiky, 2018–2020).

JUDr. Eva Balounová, Ph.D., LL.M.

Ústav státu a práva AV ČR

e-mail: eva.balounova@ilaw.cas.cz

Eva Balounová působí od roku 2020 v Centru pro klimatické právo a udržitelnost Ústavu státu a práva AV ČR a je jednou z předních odbornic na klimatické právo v Česku. Specializuje se zejména na mezinárodní a evropské klimatické právo, klimatické soudní spory, klimatické zákony či letectví.

Mladá vědkyně studovala na Univerzitě Karlově a na Islandské univerzitě v Reykjavíku. Za svoji disertační práci věnující se Pařížské dohodě a její implementaci v EU získala první místo v soutěži o Cenu Josefa Vavrouška. Eva Balounová se významně podílela na publikaci *Klimatické právo*, publikuje v řadě prestižních vědeckých časopisů a účastní se mnoha mezinárodních projektů. Oceněná vědkyně také pravidelně přednáší v Česku i zahraničí a její příspěvky rezonují i mezi seniorními zahraničními vědci. Jako odbornici na klimatické právo si ji často zvou zástupci veřejného a politického sektoru, spolupracuje s vysokými školami.

V roce 2023 obdržela ocenění „Visegrad Group Academies Young Researcher Award“.

foto: archiv

PhDr. Michaela Žáková, Ph.D.

Historický ústav AV ČR

e-mail: zakova@hiu.cas.cz

„Mám ráda příběhy žen, které se nebály vzdorovat dobovým společenským konvencím a byly ochotné zažít dobrodružství,“ říká Michaela Žáková z Historického ústavu AV ČR. Její bádání se soustředí na dějiny šlechtických elit, genderu nebo filantropie. Upozorňuje například na lesk a bídu neprovdaných šlechticů nebo na ženy, které usedaly za volant v pionýrském období automobilismu. Zajímají ji ale také dějiny každodennosti v 19. století.

Tato témata vědkyně přiblížila nejen v řadě odborných studií, ale i v několika monografiích. Za knihu *Tereziánský ústav šlechticů na Pražském hradě* získala v roce 2022 Cenu Josefa Pekaře za nejlepší monografii v oboru českých dějin pro autory do 35 let.

Michaela Žáková se aktivně účastní grantových projektů, jedním z nich je např. Šlechta bez monarchie. Staré elity v posthabsburské střední Evropě (1918–38) Grantové agentury ČR nebo České století motorismu (NAKI II) Ministerstva kultury ČR. Nechybí ani na vědeckých konferencích a workshopech v ČR i v zahraničí, kde mimo jiné strávila několik odborných stáží, například na Vídeňské univerzitě. Věnuje se také popularizaci vědy.

foto: Jana Plavec AV ČR

Mgr. Kristýna Kaucká, Ph.D.

Masarykův ústav a Archiv AV ČR
e-mail: kaucka@mua.cas.cz

Kristýna Kaucká patří k čelním představitelkám mladé generace oboru moderních dějin. V Masarykově ústavu a Archivu působí od roku 2017. Přestože se zaměřuje především na hospodářská a enviromentální témata, výsledky její práce často přesahují do více oborů. Její inovativní přístup při zpracování témat je činí srozumitelnými i široké veřejnosti.

foto: archiv

Mladá vědkyně se výborně orientuje v mezinárodním kontextu, má na svém kontě řadu zahraničních pobytů a účast na mnoha mezinárodních konferencích. Pravidelně také publikuje v prestižních vědeckých časopisech.

Přestože patří k mladé generaci, podílela se už na sedmi grantových projektech, ve dvou byla v roli hlavní řešitelky. Kristýna Kaucká momentálně vede projekt Grantové agentury ČR Environmentální strategie urozených velkostatkářů při transformaci krajiny. Vichřice a kůrovec v oblasti „Böhmerwald“ 1868–1929, který má velký potenciál výrazně obohatit aktuální diskuzi o ochraně lesních porostů na území České republiky.

Mgr. Martin Zach, Ph.D.

Filosofický ústav AV ČR
e-mail: zach@flu.cas.cz

Martin Zach se zabývá filozofií vědy, zejména filozofickými otázkami imunologie. Soustředí se mimo jiné na koncept tolerance onemocnění nebo na interakci mezi imunitním systémem a jinými fyziologickými systémy.

Za jednu ze svých publikací, která přinesla nový pohled na vědecké modelování prostřednictvím studia mechanismů v nádorové imunologii a která vyšla v nejprestižnějším časopise v oboru filozofie vědy – *The British Journal for the Philosophy of Science* –, získal vloni Cenu Akademie věd ČR. Tato práce byla přitom vůbec první případ, kdy se někomu s českou afiliací podařilo v tomto časopise s osmdesátiletou historií publikovat výsledky svého výzkumu.

foto: Jana Říhová

Martin Zach absolvoval stáže na London School of Economics nebo na univerzitách v Helsinkách a Bordeaux.

Nyní stojí v čele tříletého projektu GA ČR Imunita a biologická resilience, který má za cíl přispět k hlubšímu teoretickému porozumění biologické odolnosti, a tím i k současným debatám v oblasti filosofii biologie a filosofie medicíny.